

DE KROMME RIJN

OR speelt belangrijke rol bij het afsluiten van een lening om de moeder te redden

Alles inleveren om de moedermaatschappij te laten overleven?

Stel: uw moedermaatschappij kan door de economische crisis en de torenhoge bankschulden niet meer aan haar verplichtingen voldoen. Een faillissement dreigt. Dan krijgt uw ondernemingsraad een adviesaanvraag voor het aangaan van een extra lening bij de bank. Het is namelijk de bedoeling dat uw bedrijf zo veel mogelijk geld leent om aan de moeder te kunnen afgeven, zodat die een deel van haar bankschulden kan aflossen. Is dat wel goed voor uw onderneming? Is het wel verstandig om daarover een positief advies uit te brengen?

Als uw moedermaatschappij haar schulden niet meer kan betalen, heeft zij een groot probleem. Maar dat geldt ook voor de bank! Want als het concern failliet zou gaan, en een curator alle bezittingen (waaronder uw onderneming) verkoopt, levert dit meestal niet genoeg op om alle schulden volledig af te lossen. En aangezien de bank geen voorrangpositie heeft ten opzichte van andere schuldeisers, loopt hij in dat geval het risico dat een deel van het uitgeleende geld niet wordt terugontvangen. Daarom zal de bank juridische maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat hij wél een voorrangpositie krijgt.

Zekerheden

Om te beginnen zal de bank om zekerheden vragen. Een bekend voorbeeld van zo'n zekerheid is een hypotheek. Als u de maandelijkse hypotheeklasten niet meer voldoet, heeft de bank het recht om uw huis te verkopen. Hiervoor heeft u bij het afsluiten van de hypotheek getekend. U heeft uw huis dan – zoals dat heet – 'in zekerheid' gegeven. Als de bank dan uw huis verkoopt, kan de bank het hypotheekbedrag zelf houden. Een eventueel overschot is voor de overige

schuldeisers. Bij de financiering van bedrijven werkt het net zo, maar dan worden niet alleen gebouwen in zekerheid gegeven, maar ook machines, voorraden en vorderingen op klanten. Als het dan misgaat met het bedrijf, wordt uit de verkoopopbrengst eerst de bank afbetaald. Voor de andere schuldeisers blijft er meestal maar weinig over.

Overige eisen

Behalve zekerheden wil de bank ook dat uw bedrijf zich hoofdelijk aansprakelijk stelt voor alle schulden van ál uw zusterbedrijven, waar ook ter wereld. Het gevolg is dat als een zusteronderneming in Italië of Siberië in de problemen komt, de bank úw bedrijf kan aanspreken om de schulden van deze zuster in te lossen. Verder worden bij herfinancieringen meestal zeer hoge rentetarieven gehanteerd. Ook wordt nogal eens overeengekomen dat bepaalde concernonderdelen verkocht zullen worden om de bank te kunnen afbetalen. Tot slot gebeurt het ook regelmatig dat een conrecteur ook directeur van uw bedrijf wordt, puur om ervoor te zorgen dat uw onderneming in de pas blijft lopen.

Uw rechten

Als uw bedrijf op het punt staat een financieringsovereenkomst af te sluiten, heeft uw ondernemingsraad adviesrecht. Dat krijgt u vrijwel altijd ook echt. Vaak staat zelfs in de financieringsovereenkomst dat de ondernemingsraad een positief advies moet uitbrengen. Dat wil de bank om te voorkomen dat u naar de Ondernemingskamer stapt en de hele financiering alsnog van tafel gaat. Daarnaast heeft de OR een informatierecht. Vaak krijgt u bij een dergelijke adviesaanvraag ruim voldoende informatie, mits u daarom vraagt. Zo krijgt u meestal het concept van de financieringsovereenkomst en de financiële prognoses van uw eigen onderneming en het gehele concern. Moeilijker wordt het als u het risico dat uw onderneming gaat lopen, onderbouwd wilt zien met de financiële cijfers van alle bedrijven waarvoor uw onderneming meetekent. Die informatie krijgt u vaak niet.

Belang

Wat moet uw ondernemingsraad nu concreet doen als u zo'n 'zware' adviesaanvraag voor uw kiezen krijgt? Moet u positief adviseren of niet? Er zijn situaties waarin het voor

uw bedrijf heel onverstandig kan zijn om te tekenen. Want tekenen kan ertoe leiden dat uw eigen onderneming onvoldoende geld overhoudt om te kunnen investeren en/of om eventuele verliezen op te vangen. Ook kan dit betekenen dat het marketingbudget moet worden afgebouwd en de voorraden moeten worden ingekrompen tot een te lage servicegraad. Dat is niet in het belang van uw bedrijf.

Negatief advies

U moet zich echter wel realiseren dat niet-tekenen kan betekenen dat de gehele financiering niet doorgaat en het concern omvalt! De kernvraag hierbij is: "Wat gebeurt er met ónze onderneming als het concern failliet gaat, of als de bank voor die tijd al overgaat tot de verkoop van ons bedrijf?" Als de conclusie dan luidt dat uw onderneming betrekkelijk onbeschadigd kan overleven, heeft uw bedrijf weinig te duchten. En dan zou u kunnen besluiten om negatief te adviseren. Dan moet echter wel aan wat voorwaarden worden voldaan:

1. Uw bedrijf moet winstgevend zijn.
2. Uw bedrijf moet volledig onafhankelijk van uw moedermaatschappij kunnen opereren.
3. Er moet sprake zijn van een 'complete onderneming', met een eigen marketing-, inkoop-, verkoop- en productieafdeling.

Als uw bedrijf aan deze 'eisen' voldoet, wordt u bij een faillissement van het concern 'gewoon' verkocht en zijn de risico's niet groter dan bij een normale overname.

Egoïstisch

Stel dat uw directie de financieringsovereenkomst niet tekent. Mag uw bedrijf dan wel zo egoïstisch zijn als dit kan betekenen dat het hele concern instort? De rechtspraak ziet een concern als een familie; men moet elkaar steunen en dan kan één familielid niet zeggen: "Ik heb een prima leven en als jij in de goot belandt, is dat jouw probleem." Er zijn echter wel grenzen aan die wederzijdse ondersteuning. Want het mag niet zo ver komen dat de steun aan het concern voor uw bedrijf dusdanig riskant is dat de kans reëel is dat de onderneming mee de afgrond ingaat. Directie en OR moeten dit laten meewegen in hun beslissing. Maar u kunt het zich juridisch dus niet altijd veroorloven om nee te zeggen.

Afweging

Als OR staat u voor de afweging wat nu wel of niet in het belang is van de onderneming en de werknemers. De advocaten en de directeurs van de holding zullen graag langskomen om uitleg te geven. Maar de belangen zijn groot, en dus worden nogal eens verkapte dreigementen gebruikt in de trant van: "Als jullie niet tekenen, kunnen we de komende maand de salarissen niet uitbetalen." Soms is dat echt waar, maar het kan ook een loos dreigement zijn. Dit zult u per geval moeten uitzoeken.

Voorwaarden

Als uw eigen onderneming verlies lijdt en niet onafhankelijk van de moeder kan bestaan, is

het aangaan van de financieringsovereenkomst in principe wel degelijk in het belang van de onderneming. Dan kunt u als OR maar beter een positief advies uitbrengen. U zult aan dat advies wel de nodige voorwaarden moeten verbinden:

- Er moet in uw onderneming voldoende geld beschikbaar zijn om de noodzakelijke investeringen te kunnen doen, uw voorraden op peil te houden en verliezen op te vangen.
- De rentelasten mogen niet stijgen.
- Uw bedrijf ontvangt van de moeder hetzelfde rentepercentage als u zelf moet betalen.

Als u besluit dat het in het belang van de onderneming is om de financieringsovereenkomst te tekenen, moet u deze voorwaarden opnemen in uw advies. Zorg ervoor dat uw directie schriftelijk akkoord gaat met uw voorwaarden. Zorg er ook voor dat de afspraken gelden voor een periode die langer duurt dan de huidige economische crisis, twee jaar bijvoorbeeld. Vergeet bij deze onderhandelingen niet dat u een relatief sterke positie heeft, aangezien een positief OR-advies voor de bank van groot belang is.

Specialist

De behandeling van een herfinancieringsaanvraag kan verschrikkelijk ingewikkeld zijn. Huur daarom een specialist in die vaker met dergelijke bijltjes heeft gehakt.